

7.6.2017

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite: Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö 24.5.2017, LVM/1218/01/2016

Valtiovarainministeriön lausunto vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annettua lakia siten, että ensitunnistamista koskevan tiedon ketjuttamiselle asetetaan enimmäishinta viiden vuoden määräajaksi. Esityksessä lain 17 §:n uuden 7 momentin mukaan Viestintävirasto antaisi päätöksen oikeudenmukaisen ja kohtuullisen korvauksen enimmäistasosta. Enimmäistason olisi laskettava vuosittain 25 prosenttia siten, että se on aina kuitenkin vähintään 35 senttiä ja enintään viisi euroa.

Lausuntonaan valtiovarainministeriö lausuu seuraavan. Valtiovarainministeriö pitää esitettyä hintasääntelyä osin ongelmallisena. Lisäksi valtiovarainministeriö pyytää liikenne- ja viestintäministeriötä kiinnittämään huomioon esityksen perusteluiden selkeyteen.

Hintasääntely

Vahvan sähköisen tunnistamisen markkinoilla valtio on tänä päivänä merkittävä toimija noin viidellä miljoonalla kuukausittaisella tunnistustapahtumamäärällään. Hallinnon yhteisistä sähköisistä tukipalveluista annetun lain myötä julkisen sektorin sähköisen tunnistamisen ostaminen keskitettiin Väestörekisterikeskukseen. Väestörekisterikeskus tuottaa lisäksi vahvan sähköisen tunnistamisen välineitä kansalliseen luottamusverkostoon.

Valtiovarainministeriö pitää hallituksen esityksessä ehdotettua hintasääntelyä ongelmallisena. Väestörekisterikeskuksen myöntämiä vahvan sähköisen tunnistamisen välineitä (henkilökortit, organisaatiokortit ja ammattikortit) on tällä hetkellä voimassa 945 887 kappaletta (tilanne 31.3.2017). Näitä väestörekisterikeskuksen liikkeelle laskemia tunnistusvälineitä on mahdollista käyttää luottamusverkostossa myös ensitunnistamistietojen välittämiseen. Valtiovarainministeriö ei näe Väestörekisterikeskuksen varmenneliiketoiminnan kannalta mielekkäänä, että Väestörekisterikeskuksen tulisi määritellä ja toteuttaa erillinen pakollinen laskutusmenettely ensitunnistamisen ketjuttamiselle luottamusverkostotoimijoiden hyödyntäessä Väestörekisterikeskuksen myöntämiä tunnistusvälineitä. Kyseinen muutos vaatii myös väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista lain muuttamista.

Valtiovarainministeriö nostaa esille, että ensitunnistamistietojen välittäminen ei teknisesti eroa muista tunnistustapahtumista. Kansalliseen luotta-

musverkostoon ei ole määritelty erityistä kyvykkyyttä, jolla osapuolet voisivat yksiselitteisesti ja aukottomasti välittää tiedon ensitunnistustapahtumasta. Valtiovarainministeriö pitää ensitunnistamistietojen ketjuttamiselle ehdotettua luottamusverkostoon tunnistustapahtumia eroavaa hinnoittelua ongelmallisena ja luottamusverkoston keskinäisiin sopimuksiin perustuvassa yhteistyömallissa haastavana toteuttaa.

Muuta

Valtiovarainministeriö pyytää liikenne- ja viestintäministeriötä kiinnittämään huomiota yleisperusteluiden selkeyteen, sillä perusteluista löytyy uusien ehdotettavien pykälien suhteen paikkaansa pitämätöntä tekstiä. Valtiovarainministeriö pitää tärkeänä, että hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa avattaisiin tarkemmalla tasolla, miten ehdotettuun hintatasoon on päädytty. Lisäksi valtiovarainministeriö esittää, että hallituksen esityksen perusteluissa avattaisiin konkreettisesti mediaanihintasääntelyn periaatteita ja laskentatapaa. Lisäksi valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota, että esityksen vaikutusarvioiden mukaan sen ei arvioida lisäävän valvontaviranomaisten tai muiden viranomaisten työmäärää merkittävästi. Näin ollen tehtävä tulee hoitaa nykyresurssien puitteissa. Viestintävirasto perii toiminnan valvonnasta valvontamaksun, jonka tulee kattaa viraston valvonnan kustannukset.

Lisäksi valtiovarainministeriö toistaa edellisestä lausunnostaan seuraavan. Digitaalisten palvelujen laajamittainen käyttöönotto edellyttää vahvan sähköisen tunnistamisen tunnistusvälineiden saatavuutta ja käytettävyyttä kaikille. Vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain 23 §:n 2 momentin ehdoton tunnistusvälineen luovuttamiskielto muodostaa erityisesti toimintarajoitteisille esteen saada ja käyttää tunnistusvälinettä. Tästä syystä valtiovarainministeriö esittää ehdottoman luovutuskieillon korvaamista säännöksellä, joka mahdollistaisi erityistapauksissa tunnistusvälineen luovuttamisen esimerkiksi siten, että toimintarajoitteista avustava henkilö voisi avustaa myös tunnistusvälineen käytössä. Tässä yhteydessä tulevat arvioitavaksi muun muassa eIDAS-asetuksessa¹ ja sen nojalla vahvan sähköisen tunnistamisen tunnistusvälineelle asetetut vaatimukset sekä vastuu tunnistusvälineen oikeudettomasta käytöstä. Lisäksi valtiovarainministeriö esittää, että lakiin lisättäisiin yleinen vaatimus sähköisen tunnistuspalvelun mukauttamisesta palveluiden saatavuuden ja käytön mahdollistamiseksi myös toimintarajoitteisille.

Valtiosihteeri
kansliapäällikkönä

Martti Hetemäki

Finanssiasiantuntija

Milla Kouri

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 910/2014, sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta.